

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 5. marca 1903.

Štev. 10.

Dan 5. marca!

Največji umotvor je narava. Vsaka, tudi najmanjša reč, ima v njej svoj pomen. Narava je najslavnejši pridigar o bistvu božjem, je najpriprostejši, a tudi neovrgljiv dokaz pomena in teka našega življenja: zasebnega in družabnega, pobožnega in posvetnega, telesnega in dušnega. Narava je tudi najzanesljivejša učiteljica življenja in delovanja — národom, narava je — izraz božje volje. Od dneva stvarjenja do danes se vsako leto vrstijo: pomlad, leto, jesen in zima, in nobena moč na zemlji ne more motiti ali ustavljati njihovega teka in noben učenjak ne more predrugačiti njihovega delokroga. Tudi naše človeško življenje razdeli se in obstoji iz štirih dob: otroške, mladeniške, moške in starčeve dôle. Na tem se ne more nič drugega spremeniti kot: obleka in tu in tam lasje in — zobi. Štirje letni časi pa obstojijo vsak iz mesecev, od katerih ima tudi vsak svoj pomen. Mesecu „marchu“ odločena je dōba: preporoda, a tudi dōba viharjev v naravi.

Kdor zgodovino pozna, vé, da igra mesec marec v njej posebno vlogo in tudi ustaja leta 1848. izbruhnila je meseca marca. Ta ustaja, oziroma leto 1848., bila sta preporod človeške narave; a žalibog ne povsem „zdrav preporod“. V nas Slovenceh nastalo je novo življenje, novo gibanje, želja po svobodi in omiki, želja po združenju, katera pa je žalibog zopet umrla že v otroških letih. — Naše ljudstvo, prezirano in tlačeno, zaničevano in izrabljeno, v bojih z najhujšimi nasprotniki emike in krščanstva skoz stoletja mučeno; naše ljudstvo — mi Slovenci — za katero je tudi v besednjakih naših današnjih brezozirnih, strastnih nasprotnikov črtana beseda: „pravica“; to ljudstvo ni moglo poznati pomena leta 1848. v pravem pomenu besede. — Mnogo pa imamo še danes svoje krvi, ki sama sebe pije, ki ljubi in povzdiguje: rast, čast in slavo „Filistejcev“ in njihovih — Golijatov! Takih mravelj imamo med Slovenci čez potrebo.

„Kar more, to mož je storiti dolžan!“ in naši bivši voditelji reševali so to nalogo uprav navdušeno, častno. Med slavna dela teh naših zvezd spada v prvi vrsti ustanovitev družbe sv. Mohorja — te podlage in shrambe verskega in národnega življenja za Slovence sploh in posebej še za Koroške. Naša koroška dežela, nekdanja znana in spoštovana po poštenosti, zanesljivosti in značajnosti svojih prebivalcev, imenovala se bo menda v kratkem dežela „lažnikov“ in „Herodov“, ki delajo na vso moč na pogin Slovencev. Kdo je temu kriv? Mari naši nemškutarji? Ali nemški nacionalci? Ali vlada? Ali socijalni brezdomovinci? Nobeden teh noče biti! Prvi so itak zidarji „koloseuma“ ali „amfiteatra“ za nas Slovence, drugi tešjejo nam „vislice“, in vlada prav mirno pušča oskrbovati obema „stvarne potrebščine“ v naše pokončanje; in to dostikrat po potih, katera peljejo prav blizo vladinih palač.

Branitelj in ščit slovensko-národnega in krščanskega življenja in poštenja na Koroškem je: trdnjava družbe sv. Mohorja, katere odločilna bitka se bide vsako leto na dan 5. marca! „To je dan, ki ga je Gospod naredil!“ To je dan, na kateri se za malenkosten dar more oborožiti vsaki Slovenec in vsaka Slovenka „z uma svitlim mečem“. — Pomenljiv je za nas mesec marec, kajti ta mesec odloči število vojakov v slovenski armadi na Koroškem.

„Kar more, to vsak je storiti dolžan!“ Kdo se more ustavljati temu, kar storiti mora? Kdo se ustavlja plačevanju davkov? Kdo vojaščini? Kdo oblastim? Nič! To so stvari, katere mora vsak storiti! Zakaj se potem ustavlja toliko Slovencev samim sebi? Zakaj jih imamo še toliko med nami, ki se sami zaničujejo, zasramujejo, napihujejo kakor kača, kedar žabo pogoltne, ki — črtijo svojo kri, svoj národ in svoje — brate? Ni li dolžan ljubiti „samega sebe“ tudi Slovenec? In mnogo jih imamo, ki se — sami sebe sovražijo do dna svoje pokvarjene duše! Vse to pride odtod, ker ne stori vsak, kar storiti more! Dan 5. marca

je za nas koroške Slovence ravno takega — če ne večjega — pomena, kakor dan volitve; kajti to je dan setve, volitev pa je dan žetve! Ta veliki dan napoči nam Slovincem vsako leto enkrat — na delo torej!

Nad sto tisoč nas je Slovencev na Koroškem in samo 6565 udov šteje naša družba sv. Mohorja med nami. To je vsekakor premalo število! Odkod pride to? O naši šoli — ti davici koroških Slovencev — ne govorim; omenim samo dva glavna zadržka pristopa k tej družbi in ta sta: ni volje in denarja o pravem času! Zoper voljo človeka vojskujejo se zastoj človeške sile; človeka brez volje še polž premaga! Poleg tega pa je tudi denarno stanje dostikrat odločilno; kajti mesec marec imenuje se tudi „sušec“. Že enkrat priporočala se je ustanovitev „Mohorjevih fondov“ na deželi: a jih še ni! V tem oziru je dolžnost vseh imovitejših rodoljubov, da „vsak stori, kar more“. Posebno pa je naprošena naša prečastita duhovščina, da tudi tukaj podpira ljudstvo in ga vede korakoma po poti omike do boljšega blagostanja. Dan 5. marca pa bodi vsako leto dan našega preporoda, ustajenja in naše zmage! Fr. Gr.

Trinajsti občni zbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

(Konec.)

G. Grafenauer kaže, kje in kako se shodi napravljajo z uspehom in kako se naj s pridnim delovanjem po posameznih krajih vzbuja národnost in politična zavest. Vsi naj si v to podajo složno roko. Kar je v angleško-francoski vojski angleški vojvoda zaklical svojim vojakom, to velja tudi nam: Rojaki, domovina pričakuje, da vsakdo stori svojo dolžnost! (Živahno odobravanje.)

G. Einspieler omenja, kako je ministerstvo dovolilo slovenskega potovalnega učitelja pri c. kr. kmetijski družbi koroški, a ta za slovenski kmetijski pouk prav nič ne skrbi. Nastavili so sicer nekega bivšega gozdarja, Štuka, a ta sploh v kmetijstvu ni dosti izurjen in slovenščino le za silo lomi. Zato bo zopet treba podregati na višjem mestu.

G. Dragasnik opozarja na važnost šolskega vprašanja in daje več pojasnil.

Nato se je razpravljalo o „Miru“ in je več gospodov izražalo raznovrstne želje, katerim se bo po možnosti ustreglo.

G. Ražun spregovori na to o posojilnicah, ki se naj ustanovljajo tam, kjer so potrebne. Njih namen je, rešiti kmeta iz krempeljev nasprotnikov! Premajhne posojilnice le težko pokrivajo stroške in ne morejo podpirati národnih naprav. Glede zveze se treba držati gesla „Svoji k svojim!“

G. Rotter pripomni, naj naše posojilnice ne prodajajo posestev nasprotnikom.

Na to je spregovoril g. stolni vikarij Janez Kalan iz Ljubljane, ki se je bil nedeljo prej udeležil ustanovitve izobraževalnega društva na Brdu. Govoril je navdušeno, iskreno, spominjajoč se posebej petindvajsetletnice papeževanja Leona XIII. Noče opisovati njegovega velikanškega delovanja, marveč navesti samo dvojno Leonovo geslo. Prvo, katero papež vedno najbolj poudarja, je: „Ut sint unum“ — da so vsi edini! Te edinstvi je neobhodna potreba tudi nam, ker edinstvo je prva podlaga vspešnemu delovanju. Nasprotnikov toliko in tako nasilnih, kako se jim hočemo ustavljati, če nismo edini? Različna mnenja se nahajajo povsod, a treba je, da smo edini v načelih. Ta načela, izražena že v imenu našega društva, so: 1. Versko, ki načeljuje drugim. Kakor je vera potrebna v zasebnem, tako vera v javnem življenju. — 2.) Národnost: Bog sam nam je dal národnost in sram bi nas moralo biti, če bi je ne ohranili. Národnost mora biti živa zlasti tam, kjer so tako srditi nasprotniki, kjer vladajo prav turške razmere, kjer so šole pravi „monstrum“ (pošast) neumnosti in nesmiselnosti, ustanovljene le za to, da ponemčujejo ljudstvo in

mu vcepljajo liberalna načela. Iz stališča zdravega razuma in človečanstva moramo temu ugovarjati. V tem oziru nam je želeli več odločnosti. Žalosten je pogled po vaših vaseh: Napisi povsod nemški; a vprašam: ni-li največja neumnost, kaj napisati, česar ljudje ne znajo brati in ne razumejo? — Družji nas 3.) tudi gospodarska misel in v tem nam je tudi vzor Leon XIII., ki tolikokrat vzpodbuja k odločnemu delu za revno ljudstvo.

Drugo načelo, katero Leon XIII. tolikokrat poudarja, je: „Pojdite med ljudstvo.“ „Ven iz zakristije.“ To velja sevé posebno duhovnikom, a kaže o ljubezni in skrbi glavno vladajočega papeža za ljudstvo. Pa ni dosti, da gremo med ljudstvo, marveč da zanje tudi delujemo. Da to delo obrodi uspešen sad, mora biti dobro urejeno, organizovano. — Govornik na to razvija svoje misli o taki organizaciji, opozarja zlasti na pomen izobraževalnih društev in konča z lepim pozivom na vztrajno in vsestransko delovanje našega društva. Govoru je sledilo dolgočasno živahno odobravanje.

Predsednik shodu, g. Einspieler, naznani, da se je predpoludnem poklonilo pod njegovim vodstvom odposlanstvo društva mil. g. knezoškofu, da izrazi v imenu katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem najsrčnejšo in najudanejšo čestitko ob petindvajsetletnici papeževanja Leona XIII. Odposlanstvo je g. knezoškofa naprosilo, da te čestitke sporoči na pristojno mesto. — Mil. knezoškof se je zahvalil za ta izraz udanosti do slavno vladajočega papeža Leona XIII., in obljubil, da čestitko takoj brzojavno sporoči apostolski nuncijaturi na Dunaju.

Predsednikovo naznanilo se vzame z živahnimi „Slava“-klici na znanje.

Nato zaključi predsednik zborovanje z zahvalo do navzočih in „živio“-klici presvitlemu cesarju.

Papeževa zahvala.

Na čestitke katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem je došla od apostolske nuncijature na Dunaju z dne 26. februarja, št. 7513., po mil. gosp. knezoškofa krškem društvu latinska zahvala, katera tu sledi v slovenskem prevodu:

Prevzvišeni in prečastiti gospod!

Voščila sinovske ljubezni in izraz globokega spoštovanja in udanosti do Svetega Očeta, katere si Ti, prevzvišeni in prečastiti gospod, sporočil v imenu slovenskega katoliškega političnega društva, sem odposlal, da se polože k nogam Njegove Svetosti.

In Sveti Oče so mi naročili, izraziti vsemu predsedništvu hvalevrednega društva svojo srčno zahvalo ter podelijo vsem in vsakemu udu imenovanega društva posebej Svoj apostolski blagoslov.

Z izrazom najudanejšega spoštovanja ostanem

Tvoji prevzvišenosti najudanejši

† Emidij Talijani,

nadžkof cesarejski, apostolski nuncij.

Dopisi.

Za „Národno šolo“ v Velikovcu so darovali č. gg. Ivan Lubej, župnik pri Jezeru, 10 K; Lovro Serajnik, nadučitelj v Prihovi na Stajerskem, 2 K; Lovro Koban p. d. Kos v Zvonini 1 K; Janez Štih v Ilovjeh 1 K; Tomaž Cikuloik p. d. Škorjanc v Mrzli vodi 4 K; dr. M. Schirmaul v Rajhenburgu 6 K; Peter Urbanc, župan v Št. Štefanu na Zili, 2 K; Martin Štih p. d. Šlemic v Št. Janžu v Rožni dolini 2 K; Simon Čemer, župnik v Št. Rupertu pri Celovcu, 20 K; Hranilnica in posojilnica v Št. Lenartu pri 7 studencih od čistega letnega dobička 30 K. Sl. hranilnica in posojilnica v Prevaljah vsled sklepa občnega zbora 50 K.

Išče se kmetija v najem

v celovški okolici, ne preobširna. Za stanovanje bi se želele kake dve sobi s shrambo in kuhinjo, poleg tega pa hlev za dva konja in dvoje goveje živino. Ponudbe naj se pošiljajo na upravništvo „Mira“ v Celovcu.

OVES

(„Willkomm“).

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kil za eno oralo. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kil za 9 K, 50 kil za 17 K, 100 kil za 32 K z vrečo vred. Uzorce po 5 kil pošilja s pošto franko proti 3 K 20 vin. predplačila.

Oskrbništvo graščine Golič
pri Konjicah (Gonobitz), Štajersko.

Istrska klet v Beljaku.

„Istrska vinarska zadruga v Pulju“ je v Beljaku, **Freihausgasse 3**, otvorila za Koroško svojo **podružnico**, katera razprodaja zadruga vina na debelo in drobno, ter udano vabi prijatelje dobre kapljice na obisk.

Cene na debelo:

Teran II.		K 34.—
„ najfinejši		„ 40.—
belo vino		„ 36.—
muškatelec		„ 56.—

Cene na drobno z zapečatenosteklenico:

Teran II. vel. stekl. okrog	1 liter vsebine	K —70
„ mala	1/2 litra	„ —32
„ najfinejši velika	1 liter	„ —78
„ mala	1/2 litra	„ —36
belo vino velika	1 liter	„ —74
„ mala	1/2 litra	„ —34
muškatelec vel.	1 liter	„ —94
„ mala	1/2 litra	„ —44

Steklenice se vzamejo za lastno ceno nazaj, in sicer velika za 21, mala za 7 vinarjev.

Vina v steklenicah:

Mušk. beli, najfinejši, steklenica z 7/10 litra	K 1.40
„ rdeči (vin di rose) steklenica	„ 1.40
Refoško steklenica z 7/10 litra	„ 2.—

Opomba. Naša zadruga edina pošilja istrska vina za dunajsko meščansko klet. — Za pristnost vina jamči zadruga.

V najem

se dajo polje in travniki pri farovžu na Radišah. Najemnik dobi stanovanje z dvema sobama in kuhinjo in so mu vsa gospodarska poslopja pri farovžu na Radišah na razpolago; potrebna drva in stelje dobi zastoj. Več pove **V. Čech**, župnik na Radišah. P. Žrelec (Ebenthal).

Zajamčeno pristno mašno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi priporoča je knezoškofjski ordinarijat ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega **mašnega vina** vč. duhovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 34 kron in više po stopinjah kvalitete za 100 litrov **loco kolodvor Postojna**. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Na zahtevanje pošiljajo se vzorci, Posoda se zaračuni po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih. — Letošnji pridelek je izboren in milejšega okusa, ker je napravljen po novem francoskem načinu. Razpošiljal se bode v prvi polovici novembra. — Rdeče, jako priljubljeno namizno vino („cviček“) oddajalo se bode po 28 kron. — Belo, staro vino je še v zalogi. — Naročbam čez 500 litrov dovoli se nekoliko popusta.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

Vsega zdravilstva

dr. Vinko Hudelist

s tem uljudno naznanja, da je pričel svojo zdravniško prakso v **Velikovcu dné 1. marca t. l.**

Ordiniral bode za sedaj v „Narodnem domu“ (gostilna Aufmut), I. nadstropje, vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 3. ure popoldne.

Ako si hočete po ceni in dobro

pravo švicarsko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju,

ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki

ima blizu 600 podob, katerega vam pošlje zastoj in poštne prosto.

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

Vse stroje za poljedelstvo in vinorejo.

Brizgalnice za sadno drevje

z mešalom za mešanico iz bakra in vapna tako, da se najedenkrat na dve cevi brizga,

brizgalnice (streljke) za sadno drevje z natanko namereno petrolovo mešanico,

svetilnice na acetilen, da se ulové leteči hrošči,

hidravlične stiskalnice za vino,

stiskalnice za vino in ovočje z diferencialnim pritiskom,

stroje za drobljenje stiskanice,

čisto nove mlince za grozdje,

novi priprave proti peronospori in za žvepljenje,

sesalke za vino, cevi za vino,

kakor tudi vse druge stroje za poljedelstvo, kot

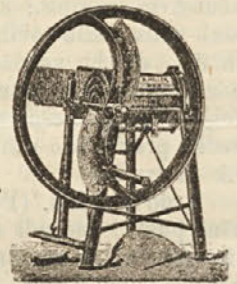
zbiralnike (trierje), mlatilnice, vitale (gepel) i. t. d.

razpošilja kot specialitete po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, DUNAJ, II., Praterstrasse 49.

Cenilniki zastoj in franko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

Otvoritev trgovine.

Dovoljujeva si naznaniti, da sva dné 1. marca t. l. otvorila svojo na novo urejeno

trgovino s suknjem, mōdno in platneno robo
na veliko in na drobno

== v Celovcu, Novi trg števil. 14. ==

Dosedanjo trgovino v Dunajskih ulicah bodeva še nadalje vodila kot podružnico.

Spoštovanjem

Greiner & Tschernitz.

Štedilno milo z znamko „jelen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in zajamčeno čisto.

Na prodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na gorenjo varstveno znamko.